

60 - ГОДИШНИЦИ

Проф. д-р. сци. ЗЛАТАНКА БЕЛАЗЕЛКОСКА

Родена е во Скопје на 26.03. 1948 год. Основното и средното образование ги завршила во родниот град. На Медицинскиот факултет оддел за Стоматологија се запишала во учебната 1967/68 година, а го завршила во февруари 1973 година.

Веднаш по дипломирањето, како стипендист на Републичката заедница за научни дејности, во траење од две години (1973-1975), на Клиниката за болести на устата и пародонтот ја изработила темата под наслов „Измени на ензимската активност на алкалната и киселата фосфатаза кај болни со прогресивна пародонтопатија“.

На Стоматолошкиот оддел при Медицинскиот факултет во Скопје, на Клиниката за болести на устата и пародонтот, се вработила во 1973 год.

Со звањето **специјалист по болести на устата и забите** се здобила во 1977 год.

Со одбрана на магистерскиот труд во 1981 год., на Стоматолошкиот факултет во Скопје, под наслов „Активноста на алкалната и киселата фосфатаза, глутамат оксалат трансминаза, глутамат пируват трансминаза и лактат дехидрогеназа кај пациенти со прогресивна пародонтопатија“ го стекнала звањето **магистер на стоматолошки науки од областа на болести на устата и пародонтот**.

Во 1989 год. на Стоматолошкиот факултет ја одбрала докторската дисертација под наслов „Биохемиска верификација на хидролитичната ензимска активност кај заболени од прогресивна пародонтопатија“ и се здобила со звањето **доктор на стоматолошки науки од областа на болести на устата и пародонтот**.

Во 1977 год. била избрана во звањето **помлад асистент** по предметот Болести на устата и пародонтот на Стоматолошкиот оддел при Медицинскиот факултет.

Во 1979 год. била избрана во звањето **асистент** на Катедрата за болести на устата и пародонтот при Стоматолошкиот факултет во Скопје, а три пати ја реизбирале во истото звање.

Во звањето **доцент** на истата Катедра била избрана во 1990 год.

Изборот во звањето **вонреден професор** бил во 1995 год.

За **редовен професор** била избрана во 2000 година, а реизбрана во истото звање во 2005 год.

Проф. д-р Златанка Белазелкоска во текот на досегашната работа покажала солидна стручна подготвеност и сериозен пристап кон дијагностицирањето и третманот на оралната патологија и пародонтологија. Вклучувајќи се во секојдневната проблематика, мошне студиозно и сериозно ги згрижувала пациентите,

покажувала креативност во разрешувањето на одредени стручни дилеми. Активно учествувала во едукацијата не само на студентите, туку и на кадрите кои се доусовршувале и кои специјалистички се насочувале на Клиниката за болести на устата и пародонтот и севкупниот стоматолошки кадар ширум Републиката. Одржала повеќе предавања од едукативен карактер. Покажала афинитет кон научната работа. Научноистражувачкиот афинитет ѝ бил насочен кон проследување на улогата на ензимите во етиопатогенезата на пародонтопатијата. Добиеното искуство го преточила во поголем број стручни и научни публикации. **Публицистичкиот опус** на професор Златанка Белазелкоска опфаќа околу 117 статии, објавени во домашни и во странски публикации. Реализирала активно учество на поголем број симпозиуми во земјата и во странство.

Професор Златанка Белазелкоска била соработник во изработката на научниот проект под наслов „Проучување на застапеноста на прогресивната пародонтопатија кај населението во Македонија и нејзините етиопатогенетски механизми“.

Таа била ментор на повеќе студентски трудови, семинарски специјалистички трудови. Особено била креативна во осмислувањето и правилното насочување на постдипломските трудови, реализирала четири менторства; на три успешно одбранети магистерски труда и докторска дисертација.

Автор е на учебникот **Орална патологија (2003)** за додипломските студии на Стоматолошкиот факултет, како и на учебникот по **Фармакологија (2005)**, наменет за додипломските студии на стручните стоматолошки сестри, **Учебник и практикум** за додипломска настава на студентите по стоматологија **Фокална инфекција (2008)**, а го подготвува и учебникот за додипломска настава за студентите на високата стручна школа за стручни сестри **Физикална медицина во стоматолошката практика**.

Активно била вклучена во дејностите на Стоматолошкиот факултет и на Клиниките.

Била раководител на Клиниката за болести на устата и пародонтот при ЈЗО Стоматолошки клинички центар „Св. Пантелејмон“ - Скопје, секретар на Кадровскиот одбор при Наставно-научниот совет, претседател на Советот на Стоматолошкиот факултет, координатор на постдипломските студии, претседател на Комисијата за медицинска струка при Републичкиот педагошки совет, член на Научниот одбор, член на Извршниот одбор на Стоматолошката комора и претседател на Комисијата за стручни

прашања, претседател е на Одборот за постдипломски студии, член на Комисијата за евалуација, одговорен наставник за специјализација, примарна стоматолошка заштита, потпретседател на Научниот одбор на III Конгрес на стоматолозите од Македонија 2002 год. - Охрид, 2002 г. и потпретседател на 8th Congress of the Balkan Stomatological Society-Ohrid 2004. Претседател е на Секцијата на пародонтозите и оралните патолози. Во сегашниот период била актуелен шеф на Катедрата по група предмети од областа на болести на устата и пародонтот при Стоматолошкиот факултет во Скопје.

Добитник е на повеќе награди: Повелба-Стоматолошки факултет 1993 год., Плакета по повод 40-годишнината на Стоматолошкиот факултет, во знак на признание за развојот и успешната работа и извршување на задачите на Стоматолошкиот факултет во Скопје, Плакета Македонско лекарско друштво 1995 год, Благодарница во знак за успешна работа и придонес во извршувањето на задачите и унапредувањето на дејноста на факултетот 2003 и др.

Проф. д-р МИЛЕ ЦАРЧЕВ

Проф. д-р Миле (Коста) Царчев е роден на 16 јули 1948 година во Струмица, Р Македонија. Средно образование завршил во Училиштето за забари и забни техничари во Скопје, во 1967 год. На Стоматолошкиот факултет во Скопје дипломирал во 1973 година.

По дипломирањето бил стипендист на Републичкиот секретаријат за научни дејности. Во 1974 година го положил стручниот испит и истата година се вработил на Клиниката за детска и превентивна стоматологија како клинички лекар. Во 1976 год. е избран за помлад асистент, во 1978 го положил специјалистичкиот испит, кога бил избран за асистент и во исто звање го реизбрале во 1983 и во 1986 година. Со одбраната на докторската дисертација во 1989 година., на Стоматолошкиот факултет во Скопје, под наслов „ЕПИДЕМИОЛОШКИ, КЛИНИЧКО-РЕНДГЕНОГРАВСКИ И ПАТОХИСТОЛОШКИ АСПЕКТИ НА ПАРОДОНТАЛНАТА БОЛЕСТ КАЈ ДЕЦА ОД УЧИЛИШНА ВОЗРАСТ“ се здобил со научниот степен доктор на стоматолошки науки од областа на детската и превентивната стоматологија. Во 1990 година бил избран за доцент на Катедрата за детска и превентивна стоматологија, 1995 година за вонреден професор, а 1999 година за редовен професор и во истото звање бил реизбран во 2005 година.

Професор Царчев својот професионален интерес го насочил кон промовирањето на оралното здравје. Коавтор е на „Националната стратегија за развој на здравството до 2010 година“ изготвена во МАНУ во 2001 год. Во 2007 год. од страна на министерот за здравство бил назначен за национален координатор за орално здравје на Р Македонија, а под негово координаторство е изготвена „Национална стратегијата за превентивна на оралните заболувања кај децата од 0-14 години во Р Македонија од

2008 до 2018 година“ која со одлука на Владата на Р Македонија бр.19-6448/1 почна да се имплементира од 1.01. 2008 год.

Во 1985 година професор Царчев прв во Р Македонија ја вовел Хелио - програмата, како современа реставрациона техника во стоматологијата. За обележување е и неговото учество во имплементирањето на современите приетапи при ремплантација на трауматските екстрахиран забии. Неговата наставна ангажираност особено се истакнува преку неговото учество во пост-дипломската едукација и досега бил ментор на повеќе докторски дисертации и магистерски трудови. Бил раководител и коавтор

во повеќе научно-истражувачки проекти.

Публицистичкиот опус на професор Царчев опфаќа повеќе од 100 статии објавени во домашни и во странски списанија, а неговиот труд „Replantation of traumatically extruded teeth“ објавен во *Balkan Journal Of Stomatology* од 2003 год. по повод 10-годишнината од формирањето на Балканската стоматолошка асоцијација заедно со неколку други стручни трудови е прогласен за труд со посебен придонос во стоматологијата. Автор е на учебникот „ПРЕВЕНТИВНА СТОМАТОЛОГИЈА“ издаден од Стоматолошкиот факултет во Скопје, 2006 година.

Досега има остварено повеќе студиски и работни престои во странство (Ивердон, Виена, Порторож, Будимпешта, Женева).

Член е на Советот на BaSS, а два мандата бил член на генералната ансамблеа на FDI (Светската стоматолошка асоцијација). Од 2000 до 2006 година бил претседател на Стоматолошката комора на Р Македонија и петседател на деветиот Балкански стоматолошки конгрес одржан во 2004 година, во Охрид. Во моментот е продекан на Стоматолошкиот факултет во Скопје.

Проф. д-р. МАРИЈА ЗУЖЕЛОВА

Проф. д-р Марија Зужелова (Крста) е родена на 13.11.1948 год. во Скопје. Основно и средно образование завршила во Скопје. Во 1967 год. се запишала на Медицинскиот факултет, Оддел за стоматологија, во Скопје и дипломирала во 1973 год. По завршувањето на студиите користела стипендија од Заедницата за научни дејности во траење од две години, на тема „Смена на забите како фактор на оклузални неправилности“, која ја работела на Клиниката за ортодонција при Стоматолошкиот оддел во Скопје.

По завршувањето на лекарскиот стаж и положениот стручен испит почнала со специјализација по предметот Ортопедија на вилици. Во 1977 год. го положила специјалистичкиот испит и се здобила со звањето специјалист по ортопедија на вилици.

Во 1975 год. се вработила на Клиниката за ортодонција. За помлад асистент била избрана во 1977 година, а за асистент во 1979 година. Реизбор за асистент имала во 1982, 1985 и во 1989 година. За доцент по предметот Ортодонција била избрана во 1990 година, во 1995 година ја избрале за вонреден професор, а во 2000 година во звањето редовен професор.

Од Заедницата за меѓународна техничка соработка на Берлинскиот сенат користела стипендија за стручно и за научно усовршување во Западен Берлин, во траење од една година.

Последипломските студии на Медицинскиот факултет во Скопје ги завршила со одбрана на магистерскиот труд на 14.1.1984 година со наслов „Рентгенкраниометриска проценка на фацијалните и кранијалните варијации во етнички групи“.

Во 1989 година ја одбрала докторската дисертација под наслов „Рентгенска кефалометриска проучавања линеарних и ангуларних назолабијалних структура код особа са нормалном оклузијом и малоклузијом II/1 и III класе“ на Универзитетот во Белград.

Учествувала во изработка на научниот проект „Проценка на оралното здравје и потребниот трет-

ман на населението во СР Македонија“ преку примена на базични критериуми на Светската здравствена организација објавена 1991 година. Учествувала и во изработка на научно-истражувачкиот проект под наслов „Превентивно-хируршко лекување на деформитетите во Македонија“ објавен во 1998 година.

Таа е долгогодишен професор по предметот Ортодонција во Средното медицинско училиште „Д-р Панче Карагозов“ и издала и прирачник „Ортодонција“.

Проф. д-р Марија Зужелова, веднаш по дипломирањето, ја започнала клиничката практика на Стоматолошкиот оддел во Скопје, а со добивањето звање

асистент се вклучила во практичната настава по предметот Ортодонција.

Како млад асистент, со успех и со голем ентузијазам ја извршувала претклиничката и клиничката настава, со методолошки издржани и добро подготвени воведни предавања. Во практичната настава активно учествувала и по изборот за доцент, за вонреден професор и редовен професор, на уште повисоко стручно ниво, со што постојано придонесувала за воведување на нови, поуспешни пристапи и презентации на практичните вежби од овој предмет.

Издржаноста на теоретските предавања и методолошкиот пристап кон студентите го реализирала преку перманентно следење на новите достигнувања во стоматологијата, особено во ортодонцијата, со што им овозможила поцелисходно совладување на теоретските основи на предметот. Наставно била ангажирана и во реализацијата на постдипломските студии за специјализанти и магистри.

Нејзината наставна дејност се одликува со сериозност, педантност и совесност, што се потврдува со резултатите од нејзиниот труд, односно усвојување на материјалот и стручноста на студентите и специјализантите. Во изведувањето на студентските испити покажала педагошки способности и објективност при оценувањето.

Колешката проф. д-р Марија Зужелова дала придонес и во издавачката дејност на нашиот Факултет, издавајќи го учебникот „Ортодонција“, кој е наменет за вишата школа на стручни забни техничари.

Проф. д-р Марија Зужелова активно учествува во општествениот живот на стоматолошки клиници и на Факултетот: била член на Советот на Стоматолошкиот факултет во два мандата; член на Извршниот одбор; Комисија за постдипломски студии; во Кадровскиот одбор; Комисијата за реформи во наставата; Наставниот одбор; Научниот одбор. Член е на Одборот за доделување на наградата „Гоце Делчев“ при Министерството за наука; член на Конгресниот организационен одбор на III Конгрес на

стоматолозите на Македонија-Охрид, 2002 и член на 8th Congress of the Balkan Stomatological Society-Oхрид 2004.

Од 1996 до 1998 година била раководител на Клиниката за ортодонција при ЈЗО Стоматолошки клинички центар. Во 1999 год. повторно била назначена за раководител на истата Клиника, каде и сега ја извршува истата функција. Во 2005 година била избрана за шеф на Катедрата по предметот Ортодонција при Стоматолошкиот факултет во Скопје. За својата општествена активност проф. д-р Марија Зужелова е добитник на признанија, дипломи, благодарници, плакети од Македонското лекарско друштво и од Стоматолошкиот факултет.

од Редакцијата